

Magyartanári komplex záróvizsga-kérdések

KRE-BTK

Érvényes: a **2024/2025-ös** tanévtől a levelező tagozaton

a 3 féléves (80 szaktárgyi kredites)

képzésben

1.

(A) Petőfi Sándor költészetének értelmezési lehetőségei

Az irodalomtanítás modelljei, céljai, feladatai: a Petőfi-pályakép az irodalomórán. Ismertesse Petőfi pályaképét néhány szabadon választott Petőfi-mű alapján! Ismertesse az irodalomtanítás modelljeit, céljait! Melyik irodalomtanítási modellt választaná Petőfi tanítása során? Válaszát példákkal igazolja!

Irodalom

Bókay Antal 2006. Az irodalomtanítás, irodalomtudomány modelljei. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 29–42. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

Cserhalmi Zsuzsa 2023. Petőfi a közoktatásban. *Irodalmi Magazin* 2023/1: 62–66. https://irodalmimagazin.hu/system/files/2023-03/IM_2023_01_Petofi_digit_edit_marc_15.pdf

Kulcsár Szabó Ernő 2006. Irodalomértésünk néhány örökletes előfeltevéseről. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 43–50. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

Fenyő D. György 2022. Az irodalomtanítás célja. In: Fenyő D. György (szerk.): *Az irodalomtanítás módszertana I.*, Tea, Budapest, 57–62.

Fűzfa Balázs 2000. Petőfi Sándor. In: Fűzfa Balázs (szerk.): *Klasszicizmus, romantika, realizmus az irodalomban*. Mestersége tanár – Soros oktatási könyvek. Ökonet, Budapest. 216–243.

Kulin Ferenc 2019. Petőfi „modern” posztromantikus fordulata 1848-ban. In: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Török Lajos (szerk.): *Kötelezők emelt szinten Balassitól Borbély Szilárdig*. KRE – L'Harmattan, Budapest. 13–31. Károli repozitórium: <https://hdl.handle.net/20.500.14834/14417> (Edu ID-bejelentkezéssel!)

Margócsy István 2006. Petőfi és a romantika. In: Sipos Lajos – Fűzfa Balázs (szerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova, Budapest. 270–286. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

Margócsy István 2022. Petőfi Sándor fogadtatástörténete. In: Margócsy István (szerk.): *Petőfi Sándor emlékezete*. Osiris, Budapest. 9–23.

(B) Nyelvtörténet 1.

Egy szabadon választott szórványemlék komplex nyelvtörténeti elemzése. Hogyan mutatná be a választott szórványemlék anyagán keresztül a nyelvtörténeti ismeretek más tudományterületeken való hasznosíthatóságát? Milyen módszertani eszközöket, megoldásokat használna a szórványemlékek elemzési készségének fejlesztésére a középiskolai gyakorlatban? Hogyan használná fel az infokommunikációs eszközöket az oktatásban arra, hogy segítségükkel a diákok képet alkothassanak a szórványemlék keletkezésének művelődéstörténeti háttéréről?

Irodalom

Dömötör Adrienne 2006. *Régi magyar nyelvemlékek*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 71–75, 137–144.

Hoffmann István 2010. *A Tihanyi Alapítólevél mint helynévtörténeti forrás*. DE, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Debrecen. (passim.) <http://www.mek.oszk.hu/08700/08750/08750.pdf>

Kiss Jenő – Pusztai Ferenc (szerk.) 2018. *A magyar nyelvtörténet kézikönyve*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. https://www.tinta.hu/A-magyar-nyelvtortenetkezkonyve#page_artdet_tabs

Kovács Éva 2015. *A Tihanyi összeírás mint helynévtörténeti forrás*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Kovács Éva 2018. *A Százdi alapítólevél mint helynévtörténeti forrás*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Magyar nyelvemlékek. 2023. OSZK, Budapest. <http://nyelvemlekek.oszk.hu/tud/nyelvemlekek>

Pelczéder Katalin 2022. *A Bakonybéli összeírás mint nyelvtörténeti forrás*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Sarnyai Vivien 2022. Élményalapú nyelvtörténet. *Anyanyelv-pedagógia* 2. <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=957>

Szentgyörgyi Rudolf 2014. *A tihanyi apátság alapítólevele. Az alapítólevél szövege, diplomatikai és nyelvi leírása*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. http://real.mtak.hu/16989/1/TihanyiApatsag_1_HT.pdf

Szentgyörgyi Rudolf 2015. Alkalmazott nyelvtörténet – A nyelvújítás tanítása a gimnáziumban. *Anyanyelv-pedagógia* 8. <https://anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=592>

Szöke Melinda 2015. *A garamszentbenedeki apátság alapítólevelének nyelvtörténeti vizsgálata*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Takács Judit 2021. A nyelveredet-nyelvrokonság témakör oktatása projekttel. Módszertani lehetőségek és tanári tapasztalatok. *Anyanyelv-pedagógia* 3. <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=907>

2.

(A) Irodalom és kulturális hagyomány: a *Hymnus* és a *Szózat* kanonizációja és tanításának lehetőségei

Kronologikus és a műfajok/műnemek szerint haladó irodalomoktatás. Helyezze el a verseket a Kölcsey- és Vörösmarty-életműben! Mutassa be a *Hymnus* és a *Szózat* legfőbb líratörténeti sajátosságait! Térjen ki a műfaj és a memoriter irodalomórán is meghatározó szerepére! Néhány irodalomkönyv kiválasztásával érveljen a kronologikus és/vagy a műfajok/műnemek szerint haladó irodalomoktatás mellett!

Irodalom

Arató László 2006. Kölcsey Ferenc: Hymnus. In: Sipos Lajos (szerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova, Budapest. 445–454.
<https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

Dávidházi Péter 2015. A Hymnus paraklétoszi szerephagyománya. *Irodalmi Magazin* 2015/3: 56–58.
http://real.mtak.hu/43151/1/DPHymnusReszlet_MagyarNaplo2016_3_56_58_u.pdf

Fenyő D. György 2017. Az irodalomtanítás nagykorúsága. In: Fenyő D. György (szerk.): *A szöveg vonzásában. Arató László tiszteletére*. Műút Kiadó, Miskolc. 5–15.
<https://drive.google.com/file/d/1jhq3qTi3tVHHxADJV82-vfJ4GZ3y325P/view?pli=1>

Fenyő D. György 2022. A memoriter. In: Fenyő D. György (szerk.): *Az irodalomtanítás módszertana 1*. Tea, Budapest, 411–422.

Fűzfa Balázs 2000. Vörösmarty Mihály. In: Fűzfa Balázs (szerk.): *Klasszicizmus, romantika, realizmus az irodalomban*. Mesterségsé tanár – Soros oktatási könyvek. Ökonet, Budapest. 193–216.

Milbacher Róbert 2015. „Hazádhoz mint szemedhez”: A Szózat kötelesség-ethoszaról. In: Milbacher Róbert (szerk.): *Bábel agoráján*. Pro Pannonia, Pécs. 49–71.
<https://www.szaktars.hu/propannonia/view/milbacher-robert-babel-agorajan-esszek-tanulmanyok-a-nemzeti-irodalomrol-2015/?pg=0&layout=s>

Szilágyi Márton 2021. Szózat. In: Szilágyi Márton (szerk.): *„Miért én éltem, az már dúlva van” – Vörösmarty-tanulmányok*. Kalligram, Budapest. 180–192.

Válogatás a(z) Arató – Pála, Diószegi, Pethőné, Mohácsy, OFI; Fűzfa, NAT2020 irodalomtankönyvek vonatkozó fejezeteiből.

(B) Nyelvtörténet 2.

Egy szabadon választott szövegemlék, illetve valamely középkori bibliafordításunk egy részletének komplex nyelvtörténeti elemzése. Milyen módszertani eszközöket, megoldásokat használna a nyelvemlékek elemzési készségének fejlesztésére a középiskolai gyakorlatban? Milyen módszerekkel törekedne a történeti szemlélet kialakítására és fejlesztésére a középiskolai anyanyelvi oktatásban? Hogyan használná fel a releváns internetes forrásokat, valamint a célra felhasználható applikációkat az oktatás során?

Irodalom

- Benkő Loránd 1980. *Az Árpád-kor magyar nyelvű szövegelemlei*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Dömötör Adrienne 2006. *Régi magyar nyelvemlékek*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 71–75, 137–144.
- Kiss Jenő – Pusztai Ferenc (szerk.) 2018. *A magyar nyelvtörténet kézikönyve*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. https://www.tinta.hu/A-magyar-nyelvtortenet-kezkonyve#page_artdet_tabs
- Korompay Klára 1987. *Nyelvtörténet és iskola (Szempontok nyelvemlékeink tanításához)*. In: Fülöp Lajos (szerk.): *Szemlélet – tananyag – módszer*. Országos Pedagógiai Intézet, Budapest. 133–145.
- Magyar nyelvemlékek*. 2023. OSZK, Budapest. <http://nyelvemlekek.oszk.hu/tud/nyelvemlekek>
- A. Molnár Ferenc 2005. *A legkorábbi magyar szövegelemlek*. Debreceni Egyetem, Debrecen.
- Sarnyai Vivien 2022. Élményalapú nyelvtörténet. *Anyanyelv-pedagógia* 2. <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=957>
- Szentgyörgyi Rudolf 2015. Alkalmazott nyelvtörténet – A nyelvújítás tanítása a gimnáziumban. *Anyanyelv-pedagógia* 8. <https://anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=592>
- Takács Judit 2021. A nyelveredet-nyelvrokonság témakör oktatása projekttel. Módszertani lehetőségek és tanári tapasztalatok. *Anyanyelv-pedagógia* 3. <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=907>
-

3.

(A) Csokonai Vitéz Mihály költészetének sokszínűsége

Csokonai *Tartózkodó kérelem* című versének tanítása kapcsán (egy megtervezett óravázlat alapján) mutassa be a tantervi szabályozás iskolai szintjeit – a helyi tanterv, óraterv céljait, feladatait. Helyezze el a verset a Csokonai-életműben! Térjen ki a mű stilisztikai, verstani sokszínűségére!

Irodalom

- Fenyő D. György 2022. A verstan tanítása. In: Fenyő D. György (szerk.) *Az irodalomtanítás módszertana 1*. Tea, Budapest, 341–351.
- Fenyő D. György 2022. Tananyagkiválasztás és elrendezés. In: Fenyő D. György (szerk.): *Az irodalomtanítás módszertana 1*. Tea, Budapest. 41–56.
- Fűzfa Balázs 2000. Csokonai Vitéz Mihály. In: Fűzfa Balázs (szerk.): *Klasszicizmus, romantika, realizmus az irodalomban*. Mestersége tanár – Soros oktatási könyvek. Ökonet, Budapest 78–103.

- Pethóné Nagy Csilla 2005. Középpontban a befogadó: a tervezés. In: Pethóné Nagy Csilla (szerk.): *Módszertani kézikönyv*. Korona Kiadó, Budapest. 179–188.
https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/modszertani_kezikonyv_001-372.pdf
- Szilágyi Márton 2010. Csokonai Vitéz Mihály pályafutása. In: Szilágyi Márton (szerk.): *Komárom: A Lilla-ügy*. MTA, Budapest. 134–170. http://real-d.mtak.hu/271/4/SzilagyiMarton_5_MU.pdf

(B) Morfológia és szintaxis

A morféma-k funkciói a szó-, szintagma- és mondatalkotásban. Milyen lehetőségei, módjai vannak az ismétlésnek, rendszerezésnek a grammatika (morfológia, szintaxis) tanításában a középiskolai anyanyelvoktatásban?

Irodalom

- Antalné Szabó Ágnes 2002. A grammatikatanítás pedagógiája. In: V. Raisz Rózsa – Zimányi Árpád (szerk.): *Feladatok és módszerek az anyanyelvi nevelésben a XXI. század elején*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 216. Budapest. 148–152.
- Balogh Judit 2002. A szóelemek tanítása a középiskolában. In: V. Raisz Rózsa – Zimányi Árpád (szerk.): *Feladatok és módszerek az anyanyelvi nevelésben a XXI. század elején*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 216. Budapest. 128–137.
- Keszler Borbála (szerk.) 2000. *Magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Kugler Nóra 2015. A grammatika tanítása – kognitív nyelvészeti alapokon. In: Antalné Szabó Ágnes – Laczkó Krisztina – Raátz Judit (szerk.): 2015. *Szakpedagógiai körkép I. Anyanyelv- és irodalompedagógiai tanulmányok*. ELTE, Budapest. 145–160.
- Kugler Nóra 2018. *Funkcionális grammatikai gyakorlatok a 9–12. évfolyam számára*. <https://hdl.handle.net/10831/42791>
- Lengyel Klára 1999. Elméleti és gyakorlati kérdések a morfológiában. In: V. Raisz Rózsa – H. Varga Gyula (szerk.): *Nyelvi és kommunikációs kultúra az iskolában*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 212. Budapest. 311–317.
- Lengyel Klára 2002. Elemzési kérdések a szófajok körében. In: V. Raisz Rózsa – Zimányi Árpád (szerk.): *Feladatok és módszerek az anyanyelvi nevelésben a XXI. század elején*. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 216. Budapest. 102–110.
- H. Varga Márta 2022. *Formák funkciói – funkciók formái*. KRE BTK – L'Harmattan, Budapest.

4.

(A) Drámamodellek: a kétszintes dráma

Hagyományos és modern munkaformák Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* című drámái költeménye tanítása során. Helyezze el a művet a Vörösmarty-életműben! Ismertesse az alkotás műfaji sajátosságait, a szereplők jellemét és a mű tanításának lehetőségeit!

Irodalom

- Bécsy Tamás 1974. A kétszintes dráma. In: Bécsy Tamás (szerk.): *A drámamodellek és a mai dráma*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 243–258. http://real-eod.mtak.hu/12504/1/AkademiaiKiado_004474.pdf
- Fenyő D. György 2022. A csoportmunka és a páros munka. In: Fenyő D. György (szerk.): *Az irodalomtanítás módszertana 2*. Tea, Budapest, 703–726.
- Fűzfa Balázs 2010. Színház- és drámatörténet. Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde. In: *Fűzfa Balázs (szerk.): Irodalom 10*. Krónika Nova, Budapest. 276–282. <https://mek.oszk.hu/20500/20555/20555.pdf>
- Pethőné Nagy Csilla 2005. Hosszabb tanulási egység feldolgozása kooperatív tanulással – Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde. In: Pethőné Nagy Csilla (szerk.): *Módszertani kézikönyv*. Korona Kiadó, Budapest. 158–166. https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/modszertani_kezikonyv_001-372.pdf
- Szilágyi Márton 2011. Mesedráma a boldogság birtokolhatatlanságáról. *Irodalomismeret* 2011/4: 37–41. http://www.irodalomismeret.hu/files/2011_4/szilagyi_marton.pdf
- Szilágyi Márton 2021. Csongor és Tünde. In: Szilágyi Márton (szerk.): „*Miért én éltem, az már dúlva van*” – *Vörösmarty-tanulmányok*. Kalligram, Budapest. 113–133.

(B) Funkcionális grammatika 1.

Mutassa be egy grammatikai jelentés ('birtoklás', 'hiány', 'valamivel való ellátottság', 'passzív jelentés', 'helyviszonyok' stb.) lehetséges nyelvi kifejezőeszközait a magyarban! Hogyan érvényesíthető a funkcionális szemléletmód alkalmazása az anyanyelvoktatás gyakorlatában? Mi a véleménye a korábbi gyakorlatban alkalmazott módszerről, amely egy nyelvtani formát általában egy (tipikus) funkcióval társított?

Irodalom

- Hegedűs Rita 2004. *Magyar nyelvtan. Formák, funkciók összefüggései*. Tinta Kiadó, Budapest.
- Kugler Nóra 2015. A grammatika tanítása – kognitív nyelvészeti alapokon. In: Antalné Szabó Ágnes – Laczkó Krisztina – Raácz Judit (szerk.): 2015. *Szakpedagógiai körkép I. Anyanyelv- és irodalompedagógiai tanulmányok*. ELTE, Budapest. 145–160.
- Kugler Nóra 2018. *Funkcionális grammatikai gyakorlatok a 9–12. évfolyam számára*. <https://hdl.handle.net/10831/42791>
- Ladányi Mária 2005. A grammatikalizáció kutatása és a modern nyelvelméletek. In: Oszkó Beatrix – Sipos Mária (szerk.): *Uráli grammatizáló*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest. 7–31.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2005. Funkcionális nyelvtan: elmélet és gyakorlat. *Magyar Nyelvőr* 129: 348–362.
- Tolcsvai Nagy Gábor – Ladányi Mária (szerk.) 2008. *Tanulmányok a funkcionális nyelvészet köréből. Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXII*.
- H. Varga Márta 2022. *Formák funkciói – funkciók formái*. KRE BTK – L'Harmattan, Budapest.

5.

(A) Az Arany-balladák műfaji változatossága

Tananyagtervezés, a tananyagrendezés elvei, pedagógiai szempontjai különböző irodalomkönyvekben Arany János balladáinak tanítása során. Ismertesse Arany János balladakorszakait és a balladák műfaji, szerkezeti, tematikai sokszínűségét! Mutassa be a balladák különböző tanítási lehetőségeit néhány szabadon választott ballada, tankönyvfejezet és a megadott szakirodalom segítségével!

Irodalom

Arató László 2006. Tananyagkiválasztás és -elrendezés néhány lehetséges modellje. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 113–123. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

Fűzfa Balázs 2010. *Arany János. A balladák*. In: Fűzfa Balázs (szerk.): *Irodalom 10*. Krónika Nova, Budapest. 228–242. <https://mek.oszk.hu/20500/20555/20555.pdf>

Fűzfa Balázs (szerk.) 2009. *Szondi két apródja*. Savaria University Press, Szombathely. 295–318. <https://mek.oszk.hu/17900/17932/17932.pdf>

Imre László 1996. *Műfajok létformája XIX. századi epikánkban*. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen. 97–136. <http://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/101347/CSK009.pdf>

Milbacher Róbert 2008. A hűség balladája. *Alföld* 2008/9: 49–66. https://adt.arcanum.com/hu/view/Alfold_2008/?pg=976&layout=s

Nyilasy Balázs 2019. „A ballada Shakespeare-je”. Gondolatok az Arany János-i balladisztika világképi tágasságáról és tartalmasságáról. In: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Török Lajos (szerk.): *Kötelezők emelt szinten Balassitól Borbély Szilárdig*. KRE – L’Harmattan, Budapest. 51–61. Károli repozitórium: <https://hdl.handle.net/20.500.14834/14417> (Edu ID-bejelentkezéssel!)

Török Lajos 2019. Egy mondat a balladáról. Tragédia dalban elbeszélve. In: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Török Lajos (szerk.): *Kötelezők emelt szinten Balassitól Borbély Szilárdig*. KRE – L’Harmattan, Budapest. 31–51. Károli repozitórium: <https://hdl.handle.net/20.500.14834/14417> (Edu ID-bejelentkezéssel!)

Válogatás a régebbi és a legújabb irodalomkönyvek Arany János-fejezeteiből: Arató – Pála, Diószegi – Fábián, Domonkos, Eisemann – H. Nagy – Kulcsár Szabó, Gintli – Schein, Madocsai, Mohácsy, Ritoók – Szegedy-Maszák – Veres – Horváth – Zemplényi, Valaczka, Pethóné, Fűzfa, OFI, NAT2020 tankönyvek.

(B) Funkcionális grammatika 2.

Mutassa be egy szabadon választott morfoszintaktikai eszköz lehetséges funkcióit a magyarban. Milyen lehetőségek kínálóznak a funkcionális elemzési készségek fejlesztésére a középiskolai grammatika tanításban?

Irodalom

- Hegedüs Rita 2019. *Magyar nyelvtan. Formák, funkciók összefüggések*. Tinta Kiadó, Budapest.
- Kugler Nóra 2015. A grammatika tanítása – kognitív nyelvészeti alapokon. In: Antalné Szabó Ágnes – Laczkó Krisztina – Raátz Judit (szerk.): 2015. *Szakpedagógiai körkép I. Anyanyelv- és irodalompedagógiai tanulmányok*. ELTE, Budapest. 145–160.
- Kugler Nóra 2018. *Funkcionális grammatikai gyakorlatok a 9–12. évfolyam számára*. <https://hdl.handle.net/10831/42791>
- Ladányi Mária 2005. A grammatikalizáció kutatása és a modern nyelvelméletek. In: Oszkó Beatrix – Sipos Mária (szerk.): *Uráli grammatizáló*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest. 7–3.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2005 Funkcionális nyelvtan: elmélet és gyakorlat. *Magyar Nyelvőr* 129: 348–362.
- Tolcsvai Nagy Gábor - Ladányi Mária (szerk.) 2008. Tanulmányok a funkcionális nyelvészet köréből. *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXII*.
- H. Varga Márta 2022. *Formák funkciói – funkciók formái*. KRE BTK – L'Harmattan, Budapest.

6.

(A) Irodalom és társművészetek: irodalom és film

Jókai Mór *Az arany ember* című regénye és filmes adaptációi az irodalomórán (elsősorban Gertler Viktor *Az aranyember* című alkotása felhasználásával).

Irodalom

- Csíkvári Gábor 2006. Az arany ember. Az értelmezés lehetőségei. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 550–557. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>
- Fűzfa Balázs 2010. *Jókai Mór*. In: Fűzfa Balázs (szerk.): *Irodalom 10*. Krónika Nova, Budapest, 256–261. <https://mek.oszk.hu/20500/20555/20555.pdf>
- Török Lajos 2023. Irodalom és film. Jókai Mór *Az arany ember* című regényének filmadaptációjáról. In: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Török Lajos (szerk.): *Kötelezők emelt szinten Dantétől Lázár Ervinig*. KRE – L'Harmattan, Budapest. 215–243. Károli repozitórium: <https://hdl.handle.net/20.500.14834/14419>
- Stöhr Lóránt 1999. *Cselekmény a filmen és az irodalomban: Az aranyember 1918-as, 1936-os és 1962-es filmfeldolgozásai*. Filmspirál 1999/5: 156–178. <http://epa.oszk.hu/00300/00336/00001/cselek17.htm>
- Voidovich Györgyi 2006. Irodalomból film: a filmes adaptációk néhány kérdése. *Nagyvilág* 2006/8: 678–692. <http://vajdovich.web.elte.hu/Nagyvilagbevezvajdovich.doc>

(B) Jelentéstan

Összegezze a jelentés fogalmát és annak (strukturalista, logikai-formális és kognitív) megközelítéseit! Mutassa be a szinonímia, a poliszémia és a szemantikai határozatlanság kérdését a közoktatásban. Mutassa be (az ige, a főnév vagy a melléknév, illetve a tér-és/vagy az időjelölés jelentéstani megközelítésének bevonásával), miként mélyítheti el a jelentéstani megközelítés a grammatika oktatását?

Irodalom

Andor József 1998. A fogalmi keret, a szómező és a szinonimitás határvonalai. In: Gecső Tamás – Spannraft Marcellina (szerk.): *A szinonimitásról*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. 7–19.

Kiefer Ferenc 2000/2007. *Jelentéselmélet*. Corvina Kiadó, Budapest.

Kövecses Zoltán – Benczes Réka 2010. *Kognitív nyelvészet*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Kugler Nóra (szerk.) 2018. *Magyar nyelvtan – A nyelvi jel. Funkcionális szemléletű gyakorlatok a 9–12. évfolyam számára*. <https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/42791>

Kugler Nóra (szerk.) 20018. *Magyar nyelvtan – A nyelvi jel a 9–12. évfolyam számára. Tanári kézikönyv*. <https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/42794>

[Nemesi Attila László 2015. Mit és hogyan tanítsunk pragmatikából a 9–12. évfolyamon? In: Antalné Szabó Ágnes, Major Éva \(szerk.\): Szakpedagógiai körkép I. Anyanyelv- és irodalompedagógiai tanulmányok. ELTE, Budapest, 129–144. https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/32213](https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/32213)

Pomázi Bence 2022. *A diskurzusjelölők tanítása egy középiskolai magyar nyelvi órán*. <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=958>

Tolcsvai Nagy Gábor 2021. *Kognitív szemantika*. Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. Eötvös Kiadó, Budapest. https://www.eltereader.hu/media/2021/04/Tolcsvai-Nagy-Gabor_Kognitiv-szemantika_WEB.pdf

7.**(A) Ady Endre szimbolista lírája**

A középszintű magyar érettségi vizsga felépítése, jellemzői: lehetséges szóbeli típusfeladatok Ady Endre életművének tükrében. Mutassa be Ady költészetének jellegzetességeit néhány középiskolában is tanítandó szabadon választott mű elemzésével! Fejtse ki, milyen téletípusokban van jelen Ady költészete a középszintű szóbeli érettségi vizsgán!

Irodalom

Fűzfa Balázs (szerk.) 2011. *Kocsi-út az éjszakában*. Savaria University Press, Szombathely. <https://mek.oszk.hu/17800/17880/17880.pdf>

Gintli Tibor 2006. Ady Endre. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 321–331. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

Gintli Tibor 2006. Ady újraolvasásának lehetőségei az oktatásban. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 331–340.
<https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

Kenyeres Zoltán 1998. *Ady Endre*. Korona Kiadó, Budapest.
<https://mek.oszk.hu/08300/08347/08347.pdf>

Válogatás az Oktatási Hivatal által közzétett középszintű magyar érettségi feladatsorokból
<https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/feladatsorok>

(B) Pragmatika 1.

A pragmatika és a pragmatikai szemléletmód bemutatása után elemezze a kontextus fogalmát és összetevőit! Milyen jelentősége van a kontextuális jelentésnek, valamint a tudáskeretnek és a forgatókönyvnek az oktatásban?

Irodalom

Tátrai Szilárd 2004. A kontextus fogalmáról. *Magyar Nyelvőr* 128: 479–494.
<http://epa.oszk.hu/00100/00188/00036/pdf/128410.pdf>

Tátrai Szilárd 2006. A nagy esernyőcsel. A pragmatikai szemlélet alkalmazásának lehetőségei. *THL2* 1–2: 29–35. <https://epa.oszk.hu/01400/01467/00002/pdf/029-035.pdf>

Tátrai Szilárd 2011. *Bevezetés a pragmatikába*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

8.

(A) Babits Mihály költészetének korszakai

A műelemzés lehetőségei: élményközpontú / problémacentrikus irodalomtanítás Babits Mihály költészetének tanítása során. Mutassa be Babits költészetének korszakait néhány középiskolában is tanítandó szabadon választott mű elemzésével! Mutassa be az élményközpontú / a problémacentrikus irodalomtanítás lehetőségeit Babits költészetének tanítása során!

Irodalom

Arató László 1998. Problémacentrikus irodalomtanítás a középiskolában. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás az ezredfordulón*. Pauz-Westermann, Celldömölk. 288–303.

Bényei Emil 2022. Az élményközpontú és a problémacentrikus irodalomoktatás néhány lehetősége Babits Mihály tanítása során. *Kazinczy Ferenc Társaság Évkönyve*, Széphalom. 217–237.

Fűzfa Balázs 2016. Az élményközpontú irodalomtanítás a harmadik évezredben. In: Bodrogi Ferenc Máté (szerk.): *Élményközpontú irodalomtanítás*. Savaria University Press, Szombathely. 9–44. <https://mek.oszk.hu/16400/16457/16457.pdf>

Fűzfa Balázs (szerk.) 2010. *Esti kérdés*. Savaria University Press, Szombathely.
<https://mek.oszk.hu/17800/17853/17853.pdf>

Nemes Nagy Ágnes 1984. *A hegyi költő*. Magvető, Budapest.
https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/NEMESNAGY/nemesnagy00234a/nemesnagy00234c_o/nemesnagy00234c_o.html

Sebők Melinda 2023. Az én és a világ kapcsolatának változása Babits Mihály lírájában Trianonig. In: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Török Lajos (szerk.): *Kötelezők emelt szinten Dantétől Lázár Ervinig*. KRE – L'Harmattan, Budapest. 55–78.
<http://real.mtak.hu/174855/> Károli repositórium:
<https://hdl.handle.net/20.500.14834/14419>

Sebők Melinda 2019. Filozófiai kérdések, műfaji-formai sokszínűség Babits Mihály Levelek Iris koszorújából című kötetében. *Tiszatáj* 2019/2: 113–119. <https://tiszatajonline.hu/wp-content/uploads/2019/01/tiszataj-diakmelleklet-2019-02.pdf>

Sipos Lajos 2006. Babits Mihály. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 340–353.
<https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>

(B) Pragmatika 2.

Mutassa be a pragmatika főbb kérdésköreit (deixis, beszédaktusok, implicit jelentés, az udvariasság). Hol és hogyan alkalmazható a pragmatika a közoktatásban?

Irodalom

Tátrai Szilárd 2011. *Bevezetés a pragmatikába*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Grice, H. Paul 1997. A társalgás logikája. In: Pléh Csaba – Síklaki István – Terestyéni Tamás (szerk.): *Nyelv, kommunikáció, cselekvés*. Osiris, Budapest. 213–227.

Szili Katalin 2004. *Tetté vált szavak*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Szili Katalin 2007. Az udvariasság pragmatikája. *Magyar Nyelvőr* 131: 1–17.
<http://www.c3.hu/~nyelvor/period/1311/131101.pdf>

9.

(A) Kosztolányi Dezső költészetének korszakai

A középszintű magyar érettségi vizsga felépítése, jellemzői: lehetséges írásbeli típusfeladatok Kosztolányi Dezső életművének tükrében. Mutassa be Kosztolányi költészetének jellegzetességeit néhány középiskolában is tanítandó szabadon választott mű elemzésével! Fejtse ki, milyen típusfeladatokban van jelen Kosztolányi költészete a középszintű írásbeli érettségi vizsgán!

Irodalom

Fenyő D. György 2022. A verselemzés. In: Fenyő D. György (szerk.): *Az irodalomtanítás módszertana 1*. Tea, Budapest. 157–172.

- Fűzfa Balázs (szerk.) 2011. *Hajnali részegség*. Savaria University Press, Szombathely.
<https://mek.oszk.hu/17800/17862/17862.pdf>
- Gordon Győri János 2006. Kosztolányi Dezső tanítása a középiskolában. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 392–395. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>
- Olasz Sándor 2006. Kosztolányi Dezső. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 367–381.
<https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>
- Nemes Nagy Ágnes 2000. Kosztolányi Dezső: Boldog, szomorú dal. In: Nemes Nagy Ágnes – Lengyel Balázs (szerk.): *A tűnékeny alma*. Jelenkor Kiadó, Pécs. 106–119.
<https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/NEMESNAGY/nemesnagy00137a/nemesnagy00160nemesnagy00160.html>
- Rónay László 1977. *Kosztolányi Dezső*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Sebők Melinda 2015. Boldog, szomorú dal – óraterv. In: Dringó-Horáth Ida – Fischer Andrea (szerk.): *Tanárjelölti kézikönyv*. KRE BTK – Patrocinium Kiadó, Budapest. 85–91.
- Válogatás az Oktatási Hivatal által közzétett középszintű magyar érettségi feladatsorokból
<https://www.oktatas.hu/koznevels/erettsegi/feladatsorok>

(B) Dialektológia

Sztenderd – nem sztenderd: nyelvjárási beszédmódok és más nem sztenderd megnyilatkozások az iskolában.

Mutassa be, milyen módokon lehetnek sokfélék a tanulók magyar nyelvi megnyilatkozásai. Térjen ki a magyar nyelvterületen ismert nyelvjárási régiókból eredő változatosságra. Mutassa be, hogy a nyelv (területi) sokfélesége hogyan hathat tanítványaink (szóbeli és írásbeli) iskolai nyelvi gyakorlataira. Reflektáljon a különféle nyelvjárási beszédmódokkal kapcsolatos beszélői ideológiákra, mutassa be, milyen a diákok autonómiáját tisztelő pedagógusi hozzáállás a magyar nyelvi sokszínűséghez való viszonyulásban. Mutassa be, hogyan fejleszthetők a tanulók sztenderd nyelvi és helyesírási kompetenciái, és térjen ki arra, hogy mik a különbségek a helyesírás és a nyelvi tudatosság fejlesztése között.

Irodalom

- Boda Annamária: *A helyesírás tanítása nyelvjárási háttérű tanulók számára*.
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=333>
- Bodó Csanád 2016. Miből lesznek a nyelvjárások? A moldvai magyar nyelv regisztrálása. In: Bodó Csanád (szerk.): *Nyelvi ideológiák és különbségek*. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár. 81–115.
- Danczi Annamária: *Nyelvjárási háttérrel az iskolában*. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=315>
- Heltai János Imre 2016. „Csángós beszéd” és „tisztá magyar”. *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények* LX/ 1: 22 III/–45. 92–130.
- Kiss Jenő 1998. A magyar dialektológia s újabb feladatai az ezredfordulón. *Magyar Tudomány* 105(8): 929–935.

- Kontra Miklós 2010. *Hasznos nyelvészet*. Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja.
- Cs. Nagy Lajos – N. Császi Ildikó 2015. *Magyar nyelvjárások*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
- Parapatics Andrea 2019. *Dialektusok és modernitás: új módszerekkel a nyelvjárásokról az iskolában*. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=772>
-

10.

(A) József Attila a késő modernség lírikusa

Intermediális lehetőségek, információs technológiák és internethasználat (kép, hang, zene, szöveg, kézíratszöveg) József Attila életművének tanítása során. Mutassa be néhány szabadon választott mű elemzésével a József Attila-életmű tanítása során lehetséges IKT eszközök használatát!

Irodalom

- Fűzfa Balázs 2008. József Attila. In: Fűzfa Balázs (szerk.) *Irodalom 12*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 82–123. <https://mek.oszk.hu/20500/20557/>
- N. Horváth Béla 2006. Az analitikus óda József Attila: Íme, hát megeltem hazámat. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest, 247–255, 408–422. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>
- Pethőné Nagy Csilla 2005. Irodalom és informatika. In: Pethőné Nagy Csilla (szerk.): *Módszertani kézikönyv*. Korona Kiadó, Budapest. 138–143. https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/modszertani_kezikonyv_001-372.pdf
- Tverdota György 1999. *József Attila*. Korona Kiadó, Budapest.
- Tverdota György 2006. József Attila. In: Sipos Lajos (főszerk.): *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 395–408. <https://mek.oszk.hu/22000/22017/22017.pdf>
- Tverdota György 2023. Ki vagyok én? Az önértelmezés, önteremtés mozzanatai József Attila lírájában. In: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Török Lajos (szerk.): *Kötelezők emelt szinten Dantétől Lázár Ervinig*. KRE – L'Harmattan, Budapest. 95–105. Károli repositórium: <https://hdl.handle.net/20.500.14834/14419>

(B) Nyelvi sokszínűség és nyelvi nevelés az iskolában

Mutassa be, milyen attitűdökkel, módszerekkel fejleszthető a diákok nyelvi repertoárja abban az esetben, ha osztályába magyar egynyelvű és otthon nem (csak) magyarul beszélő gyerekek egyaránt járnak! Mutassa be, hogy a nyelvi repertoár fogalmának középpontba állítása hogyan támogatja a tanulók (magyar) nyelvi kompetenciáinak fejlesztését! Térjen ki a transzlingválás és a heteroglosszia szociolingvisztikai koncepcióira, mutassa be a különbséget az egyes nyelvi és az általános nyelvi kompetenciák között, és mutasson be olyan tanulószervezési lehetőségeket, amelyek e koncepciókból következnek, és a tanulók

nyelvi repertoárjának és autonómiájának tisztelete mellett meghatározhatják a pedagógus szakmai hozzáállását tanítványai nyelvi fejlesztéséhez!

Irodalom

Bodó Csanád 2020. Transzlingválás, heteroglosszia és egyéb állatfajták. In: Heltai János Imre – Oszkó Beatrix (szerk.): *Nyelvi repertoárok a Kárpát-medencében és azon kívül*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest. 464–476.

Heltai János Imre 2020. *Transzlingválás. Elmélet és gyakorlat*. Gondolat, Budapest.

Krisztina, Majzikné Lichtenberger – Árpád, Bárdi – Ábel, Flumbort 2023. Adaptive schooling, effective learning organisation and translanguaging. In: Heltai János Imre – Tarsoly Eszter (szerk.): *Translanguaging for equal opportunities: Speaking Romani at school*. De Gruyter, Berlin. 265–284. A tanulmány (lektorálás előtti) magyar változata „Az adaptív iskola koncepciója, a hatékony tanulás-szervezés és a transzlingválás, 3.9. fejezet” címen elérhető itt: <http://www.kre.hu/romanitranslanguaging/index.php/volume/>

Petteri Laihonen – Heltai János Imre 2023. Non-standardised ways of speaking and language-policy regimes. In: Heltai János Imre – Tarsoly Eszter (szerk.): *Translanguaging for equal opportunities: Speaking Romani at school*, De Gruyter, Berlin. 15–24. A tanulmány (lektorálás előtti) magyar változata „Nem standardizált beszédmódok és nyelvpolitikai rezsimok, 1.1. fejezet” címen, Szabó Péter Tamás társszerzőségével kiegészülve elérhető itt: <http://www.kre.hu/romanitranslanguaging/index.php/volume/>

Schmidt Ildikó 2023. *A sikeres iskolai inklúzió tényezői*. KRE – L'Harmattan, Budapest.

Heltai János Imre et al. 2023. A transzlingválás az egyenlő esélyekért: Romani beszéd az iskolában c. projekt videórepozitóriuma. <http://www.kre.hu/romanitranslanguaging/index.php/video-repository/>

11.

(A) Ontológiai-filozófiai kérdések, transzcendens sejtelmek Pilinszky János költészetében. A tanári kérdés mint a kritikai gondolkodás fejlesztése Pilinszky János *Négysorosának* tanítása során. Ismertesse Pilinszky költészetének jellegzetességeit! Helyezze el a *Négysoros* a Pilinszky-pályán! A vers elemzésével mutassa be a tanári kérdés és a kritikai gondolkodás jelentőségét az irodalomórán!

Irodalom

Babits Mihály 2010. Az irodalmi nevelésről. In: Babits Mihály: *Esszék, tanulmányok, kritikák 1900-1911* (s.a.r., Hibsich Sándor, Pienták Attila). Argumentum Kiadó, Budapest. 244–259.

Fenyő D. György 2022. A kritikai gondolkodás. In: Fenyő D. György (szerk.): *Az irodalomtanítás módszertana I*. Tea, Budapest. 376–387.

Sebők Melinda 2008. Módszertani kísérletek és lehetséges értelmezések Pilinszky János *Négysorosához*. In: Benczik Vilmos (szerk.): *Új utak az anyanyelvi nevelésben és a*

pedagógusképzésben. Trezor Kiadó, Budapest. 122–130.
<https://mek.oszk.hu/14900/14965/14965.pdf>

Sebők Melinda 2010. A négysorosok és a stációversek dermesztő tája. In: Sebők Melinda (szerk.): *Halálmotívum Rónay György és Pilinszky János tájköltészetében*. Kairosz Kiadó, Budapest. 121–133.

Sebők Melinda 2017. Lehetséges értelmezések Pilinszky János Négysorosához. In: Pécsi Györgyi (szerk.): *Modern értékőrzők* (Vízjel-sorozat). Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc. 156–161.

Tüskés Tibor 1986. *Pilinszky János*. Szépirodalmi Kiadó, Budapest.

(B) Kommunikáció és retorika

Mutassa be a kommunikációs és a retorikai ismeretek felhasználhatóságát az anyanyelvi órán: egy kiválasztott tanítási téma esetében részletezze a kommunikációs kompetencia fejlesztésének, egy másik témakör esetében pedig a retorikai eszköztár alkalmazásának lehetőségeit! Térjen ki a két fejlesztési terület, a kommunikációs és a retorikai kompetencia lehetséges összefüggéseire, kapcsolódási pontjaira is!

Irodalom

Aczél Petra 2004. *Retorika. A szóból épült gondolat. Gyakorlókönyv*. Krónika Nova Kiadó, Budapest. 9–20.

Gyarmathy Éva (2007) *Diszlexia. Specifikus tanítási zavar*. Lélekben Otthon Kiadó, Budapest. IV. rész Az iskolai készségek fejlesztése. https://avkf.hu/wp-content/uploads/2020/03/4.rész_Az-iskolai-készségek-fejlesztése.pdf

Fekete-Darmos Ivett – Radics Márta 2018. *Módszertani segédanyag diszlexiás gyermekek iskolai megsegítéséhez*. Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, Szeged. <http://csmpsz.hu/wp-content/uploads/2019/01/Modszertani-segedanyag-diszlexias-gyermekek-iskolai-megsegitesehoz.pdf>

Fercsik Erzsébet – Raátz Judit 2006. *Kommunikáció és nyelvhasználat*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 21–22.

Róka Jolán 2003. *Kommunikációtan*. Századvég Kiadó, Budapest. 27–28., 31–32.

Sólyom Réka 2020. *Kommunikációs gyakorlatok*. KRE – L'Harmattan Kiadó, Budapest. 13–20.

Szálkáné Gyapay Márta 1999. *Gyakorlati retorika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

12.

(A) Kortárs irodalom és az új NAT

A posztmodern nyelvhasználat jellegzetességei Kovács András Ferenc költészetében. Ismertesse a kortárs irodalom helyzetét az új NAT-ban. Mutassa be az intertextualitás szerepét Kovács András Ferenc költészetében. Érveljen a szerző kronologikus vagy folytonos taníthatósága mellett!

Irodalom

- Fűzfa Balázs 2023. Kánonok (h)arca, avagy „ki viszi át...”?
Irodalomta(la)nítás Magyarországon 1978–2020 között. In: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Török Lajos (szerk.): *Kötelezők emelt szinten Dantétől Lázár Ervinig*. KRE – L'Harmattan, Budapest. 9–31. Károli repositórium:
<https://hdl.handle.net/20.500.14834/14419>
- Kristóf Tünde 2010. KAF-fogások – fogások KAF-on: Kovács András Ferenc lírája a gimnázium 12. évfolyamán. In: Fenyő D. György (szerk.): *Hézagpótlás: a kortárs magyar irodalom tanítása*. Aula.info, Budapest. 81–150.
- Mészáros Márton 2018. „Csak én írok, versemnek hőse: semmi” Kovács András Ferenc taníthatósága a közoktatásban. *Iskolakultúra* 2018/7: 35–40.
<https://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/31721/31361>
- Sebők Melinda 2019. Kovács András Ferenc Babits-parafrázisai. *Kortárs*, 2019/1: 93–98.
https://epa.oszk.hu/00300/00381/00243/pdf/EPA00381_kortars_2019_01_093-098.pdf
- Sebők Melinda 2017. Arany János – Babits Mihály – Kovács András Ferenc párbeszédei. *Vigilia* 2017/11: 845–852.
https://vigilia.hu/archivum/index.php?route=product/product&product_id=25541
- Szívósné Vásárhelyi Zsuzsanna 2005. Az intertextualitás tanításának lehetősége. *Magyar Nyelvőr* 129/4: 462–472 vagy: <http://nyelvor.c3.hu/period/1294/129405.pdf>
- Tarján Tamás 2015. Kovács András Ferencről négy tételben. In: Tarján Tamás (szerk.): *Fénymérő. Metszetek az újabb magyar költészetéről*. Parnasszus Könyvek, Budapest. 79–87.

(B) Funkcionális kognitív stilisztika

Ismertesse, milyen elméleti alapokon nyugszik, illetve milyen vizsgálati, elemzési módszereket alkalmaz a funkcionális kognitív stilisztikai megközelítés! Milyen lehetőségei vannak a kognitív metaforaelmélet és metaforaelemzés megvalósításának a magyar nyelvi és irodalmi órákon? Mutassa be a lehetőségeket néhány konkrét példa (szókép, idézet) és ezek elemzési módszereinek segítségével!

Irodalom

- Kövecses Zoltán 2005. *A metafora. Gyakorlati bevezetés a kognitív metaforaelméletbe*. Typotex, Budapest. 59–68.
- Kövecses Zoltán – Benczes Réka 2010. *Kognitív nyelvészet*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 79–94.
- Ladányi Mária – Tolcsvai Nagy Gábor 2008. Funkcionális nyelvészet. In: Tolcsvai Nagy Gábor – Ladányi Mária (szerk.): *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXII. Tanulmányok a funkcionális nyelvészet köréből*. 17–58.
- Sólyom Réka [2014] 2020. *A mai magyar neologizmusok szemantikája. Nyelvtudományi Értekezések* 165. Akadémiai Kiadó, Budapest. 37–49.
- Tolcsvai Nagy Gábor 1996. *A magyar nyelv stilisztikája*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 50–55.

